

Roermond centrum

Op een herfstige zaterdag rijden wij Roermond binnen, zoeken een parkeergelegenheid bij het centrum, en komen terecht achter het Theaterhotel (Q-park de Oranjerie). Vandaar lopen we de stad in. Dat is schrikken! Hoe heeft deze enorme lelijkheid de kans gekregen zo om zich heen te grijpen? Aan de andere kant van de garage blijkt zich een Van der Valk hotel te bevinden, dat een troosteloos marktplein domineert. Het lijkt met zijn brede zuilengalerij op de neoklassieke gevels van Speer.

Wat een merkwaardige, onverwachte pretentie te midden van al die puur functionele flatgebouwen! Tegenover het Theaterhotel staat de dichte doos van de Hema, een Kremlinachtige bunker. Die maakt het er ook niet beter op. Daarachter, aan het eind van de straat, zien we de torens van de Munsterkerk, een prachtig gebouw dat herinnert aan vervlogen tijden, toen schoonheid nog een rol speelde, wat de naastliggende lelijkheid nog schrijnender maakt.

Waarom is het hier zo lelijk?, vragen we ons af. Waarom overvalt ons een gevoel van treurige moedeloosheid, als we hier nietsvermoedend rondlopen? Het is niet makkelijk om de vinger op te leggen. De stadsplanners, ontwerpers en architecten, hebben ongetwijfeld hun best gedaan. Maar het mocht niet teveel kosten, zo te zien. En het draaide allemaal om functionaliteit. De aanblik als geheel is saai en goedkoop. Nergens iets te bekennen dat het nut en de efficiëntie ontstijgt. Vergelijk dat eens met de Munsterkerk: een en al prachtige vormen. Maar die zijn inmiddels – ander soort treurigheid –

volkomen disfunctioneel geworden: het enorme, indrukwekkende gebouw is enkel nog een monument. Er worden zelfs geen diensten meer gehouden.

In de oude binnenstad vinden we nog straatjes die aangenaam zijn om door te lopen, met mooie oude huizen, klinkerwegen, bomen. Maar de hoofdaders zijn de koopgoten, de winkelstraten, waar zoals overal leegstand dreigt. Tijdelijke pop-up winkels maken de nood van de kleine middenstand zichtbaar. Alleen de grote ketens lijken de hoge huren te kunnen opbrengen, zodat je overal dezelfde winkels zit, Blokker, Kruidvat, Manfield, H&M. Je hoopt als bezoeker iets van lokale eigenheid te vinden, maar we realiseren ons al rondlopend dat dat in deze tijd een vergeefse hoop is geworden.

Thuisgekomen zoek ik op internet naar de spelbepalers van dit onvermogen. Ik kom terecht op enkele websites van vastgoedbedrijven, met foto's van hun portefeuille. Je hoeft er maar een blik op te werpen en je ziet dat schoonheid in hun

denken geen rol speelt. Het gaat hun om 'uitstekend gesitueerde locaties' en 'hoogwaardige appartementen'. Op de website van de VVV lees ik dat Roermond 'een stad met een rijke historie en zeer rijk aan cultureel erfgoed' is. 'Als je door de stad loopt kom je veel historische (kerk)gebouwen tegen.' Nee, naar het Van der Valk-hotel wordt niet verwezen, noch naar de andere 'uitstekend gesitueerde locaties'. Wel naar Pierre Cuypers, geboren in Roermond, 'die volgens velen de belangrijkste Nederlandse architect uit de 19e eeuw is.' Als hij zou kunnen zien wat er van zijn eigen stad geworden is, zou hij zich omdraaien in zijn graf, vrees ik.

En wat vinden de deskundigen er zelf van? Op een website van Erfgoed en Ruimte, van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, lees ik dat 'de stadsvernieuwingsprojecten uit de jaren zeventig en tachtig nog steeds grotendeels succesvol zijn. Ze kennen goed onderhouden woningen, een nauwgezette inpassing in de historische structuur, hersteld cultureel erfgoed en een zorgvuldig vormgegeven publieke ruimte.' Ik begrijp dat niet. Hebben zij soms hun ogen in hun zak? Zien zij de massale lelijkheid niet? Weten ze niet dat onaantrekkelijkheid een grote invloed uitoefent op iemands leven en denken? Ik kan me dat niet voorstellen. Ieder mens is altijd op zoek naar dingen om van te houden in zijn omgeving. Wat voor ideaalbeeld heeft er dan ten grondslag gelegen aan deze vormgeving van de openbare ruimte? En die vraag geldt niet alleen voor Roermond, in veel grote en kleine plaatsen zie je precies hetzelfde beeld. Hoe is toch in vredesnaam de desolate werkelijkheid van onze stedelijke wereld tot stand gekomen?

